Mizah

GÜLLER - DİKENLER

YAŞ VE BAŞA DAİR

Gazetelerden biri meşhur Fransız artisti Sesil Sorel'in yaşı ile meşgul olmuş. Sanatkâr eli beş yaşında olduğunu söylüyormuş; terbiye iktizasıdır. kadınlara yaş sorulmaz; fakat Fransız gazeteleri muzipliği severler; gazetelerden biri Sesil Sorel'in yaşı hakkında şöyle lâtif bir latife savurmuştu:

«Sesil Sorel bir tarihte turne ile Mısıra gider; her seyyah gibi o da ehramları ve (Sfenks) i yakından görmek ister. Bunun için bir mehtap gecesi Sfenks'in olduğu yere gider; çölün o muhteşem sükûnu içinde bu dörtbin senelik senbole karşı mübalâgalı bir tavırla hitap eder:

— Sfenks! Beni tanıdın mı?

O zaman gecenin sükûnunda Sfenks'ten şöyle bir cevap gelir:

— Evet! Büyük anne...

DİLBAZLIK BAHSİ

Bugünlerde bir dil kongresi toplanıyormuş. Bu kongrede bilhassa (terimce) tabir edilen lewce hakkında da görüşüleceği söyleniyor. Bizde lisan meselesi esasından halledilecek bir vaziyete düşmüştür. Geçen gün iki genç konuşuyorlardı. Biri:

— Boşuna öfkelenmeğe lüzum yok! dedi. Kırmış, tazmin edecekmiş!

Muhatabı birden parladı:

— Ne? dedi. Hem kırmış, hem de tazmin edecekmiş ha?! Böyle şey dinlemem... Vallahi ödetirim!

HİÇ...

Kim ne derse desin... Alman milletine acımamak elden gelmiyor. Biçareler bir harabe üzerinde tüneyen aç baykuşlara döndüler; gazetelerde resimlerini gördükçe insanın aklına «kılavuzu karga olanın...» meseli geliyor; canlarına tak diyen Almanlar nihayet son günlerde Ruslara karşı kanlı bir nümayiş yaptılar; Rus bayrağını parçalayıp çiğnediler. Başka zaman olsa bu iki devlet harbe tutuşurdu şimdi ne olur?.. Almanya için hiç Bektaşinin hikâyesi gibi dünyada (hiç) ten üstün ne olabilir

CENNETTEN HABER

Demir perde ardındaki Rusya cenneti karışık... Bu gidişle peykler birer birer kiracaklar... Anlaşılan bu cennet hikâyesi Papa ile Yahudinin âhirette emlâk alım satımına döndü. Papalardan biri zengin bir yahudiye cennetten bir yer satmış. Bir müddet sonra Yahudi bu arsayı iki misli fiyatına bir aptal hıristiyana devretmiş. Haberi alan Papa:

— Sana çok müsait fiyatla sattığım arsayı neye elden çıkardın?

Deyince, Yahudi:

— Efendim, demiş; bana sattığınız arsa hıristiyan mahallesinde... Çocuklar bana rahat vermezler... Orayı sattım... İleride cennetin Yahudi mahallesinde kendime göre ufak bir yer alacağım.

Peyk devletler de galiba dünyanın demokrasi mahallesine yerleşmek fikrindedirler.

SİLÂHŞORLUĞA DAİR

Çok sevdiğim müteahhit Hıfzı Bey bana ilk silâhşırluğunu şöyle anlattı:

«Çocukluk devremden çıkar gibi olunca babam, av tüfeği ve tabancasını bana hediye etti. «Bundan sonra silâh kullanmağı bilmelisin...» dedi ve beni kırlık bir yere götürerek yukarıdan aşağı nakıl gibi bir serçe sürüsü konmuş bir ağacı göstererek nişan aldırdı ve «tetiği çek!» emrini verdi; silâh patladı... Serçe sürüsü olduğu gibi pırr!.. diye uçtu gitti; ağacın altına koştuk, bir tane düşmemiş! Ben mahcup oldum, fakat babam:

— Aferin oğlum! dedi, tebrik ederim. Ağaçta yüzlerce serçe, tüfekte avuç dolusu saçma varken bir tanesine bile dokundurmamak gibi bir ustalığı, doğrusu evlâdım, değme avcı yapamaz... Maharetine hayran oldum; böyleçe devam et!

DEMOKRASİ VE FELEK

Fransadaki kabine buhranı bir türlü halledilemedi. Buhranın devamı Burhan Felek'in demokrasi hakkındaki kanaatini sarsmış. «Allah memleketi bu şekil demokrasiden muhafaza buyursun» diyor. Doğrudur... Kabine buhranı da ne demek? Kabine istifa eder, neden gittiğini kimse bilmez. Kabine teşekkül eder nasıl teşekkül ettiğini kimse bilmez. Her iki saatte bir Kabine değiştirecek meseleler olur... Kabine demir gibi yerinde durur; Felek'e göre demokrasi dediğin böyle olur.

Koca Felek! C.H.P. milletvekilliği namzetliğine güzel hazırlanıyor!

CENNETTEN GELENLER

Cenneti tarifle biliyoruz. Fakat demir perde arkasındaki Rus cennetinin ne olduğundan haberimiz yok. Şimdilik bu cennetten dünyaya çıkabilnler mevsim iktizası olarak Rusyadan hicret eden bıldırcınlardır. Görülüyor ki fırsatını bulunca onlar dahi cennetten fırlamak hususunda kusur etmiyorlar.

Geçen gün yaralı bir bıldırcına sordum:

— Cenneti bırakıp buraya neye geldin?

— O cennette yaşamaktansa sizin cehennemde ölmeği tercih eylediğim için!

BU ATEŞE MALZEME Mİ DAYANIR?

Bıldırcın deyince aklıma son curnata geldi. Devamlı poyrazdan sonra âdeta kuş tutan yerlere bıldırcın yağdı... Fakat gel gelelim; av malzemesine para yetiştirmek kabil değil. Bizde en bol, en mebzul, en bereketli matah olan saçma, 60 kuruştan 290 kuruşa çıkarılırsa bu ateşe karmı daha doğrusu para mı dayanır? Bunun masrafsız tarafı mahalle çocukları gibi birer ağ, sopa, sapan gibi iptidaî vasıtalarla ava çıkmaktır. Toprağı kara sapanla sürüp, mahsulü Çingene döğeni ile döğdükten sonra neden sopa ile ava gitmiyelim?

NEREDE O GÜNLER?

Bir Amerikalı on bin dolara bir gözünü satılığa çıkarmış bunun için de: «Yedi çocuk babasıyım. Evlâtlarımı beslemek için paraya ihtiyacım var!» diyormuş. İnsanların bu derece almak olabileceklerine nasıl ihtimal verilir? Vücudumuzdan ayrılan bir uzvun ne kıymeti olabilir? Şu gözü satın almak isteyen adam onu bir yerde kullanamaz ki... Eğer kullanmak ihtimali olsaydı ne kadar uzuvsuz müşteri bulurdu...

Bilhassa bizde beyin alış verişinin revaç bulacağı muhakkak!

Bahtiyar

4

Nedir? Basit. «Mizah» un dördüncü cildinin hazır olduğunu gösterir. Cilt kapaklarınızı idarehanemizden üç lira mukabilinde aldırabilirsiniz.

Dördüncü cildimiz ciltli olarak 7,5 liradır.

SALON

15 eylülde çıkmış olan sayı hakiki sürprizlerle doludur. İçindekilerden birkaçı:

«Sonbahara kaside» (Faruk Nafiz'in nefis şiiri). İstanbul'da Sonbahar (Ercümend Ekrem Talu). İhtisamlı kadınlar (Refi Cevad Ulunay). Müsteh-can nedir? (Sabri Esat). Kadıköy yapurlarında kimleri görürsünüz? (Mevsimin en hoş dedikodusu). Bir yıldız düştü! (İnanılmıyacak kadar güzel bir salon filmi) ve fotoğraf sanatkârları.

Sayı 115 — Cilt: 5 FİATI 25 KURUŞTUR 17 Eylül 1948

Mizah

SAHİBİ : RAMİZ GÖKÇE
ABONE :
Seneliği 1250 kuruş, altı aylığı yoktur.

Posta kutusu : 255
İdarehanesi : İstanbul, Babıâli Caddesi, Vilâyet Konağı yanı, No. 10
Telefon : 20715

• CUMA GÜNLERİ ÇIKAR HAFTALIK, TARAFSIZ MEMLEKET MECMUASI •

Peşinle Veresiye..

Garplılar, «bugünkü yumurta, yarınki pilice müreccahtır» derler. Bu mesel, her vakıaya uyan bir kaide olduğu halde tatbik edilemediği tek saha siyaset âlemidir. Çünkü siyasette müsbet taraf aranır. Bunu temin edemiyenler bol keseden istikbale ait vaitlere baş vururlar «şunu yapacağız, bunu yapacağız; şöyle edeceğiz, böyle edeceğiz!» diye bar bar bağırırlar. Netice itibariyle giden gider, gelen gideni beğenmez. O da elini «va'd» heybesine daldırarak başlar etrafa saçmağa... Bu, böyledir...

Sıcak bir ramazan günü, tarikat âdâbı iktizasından olarak yaya seyahate çıkan Bektaşi fıkarasından biri bir su başına varmış. Tatlı şırıltılarla akan pınarın başında elini yüzünü yıkamış, tası doldurup kana kana içmiş; dağarcığından peynir ekmekle bir mikdar kiraz çıkarmış; buz gibi kaynağın kurnasına koyup soğuttuktan sonra tam yiyeceği sırada yoldan bir (cer molla) sı görünmüş! O da dinlenmek üzere bir kenara oturmuş suya konan kirazlara bakmış; hele Bektaşi bu meyva yakutlarını birer birer yemeğe başlayınca zavallı yutkunmağa başlamış. Bektaşi:

— Buyur hocam. Beraber yiyelim, demiş.

Softa kaşlarını çatarak oruçlu olduğunu iyma etmiş ve:

— İstemem. Ben onların en âlâsını yarın âhirette cennet-i-a'lâda yerim.

Deyince Bektaşi ellerini açarak:

— Yarabbi! demiş. Şu nimetlerin peşinini vermişken bu aptallara veresiyesini ne diye aratırsın?

MİZAHÇI

SIRIKLA ATLAMAYA HAZIRLIK..

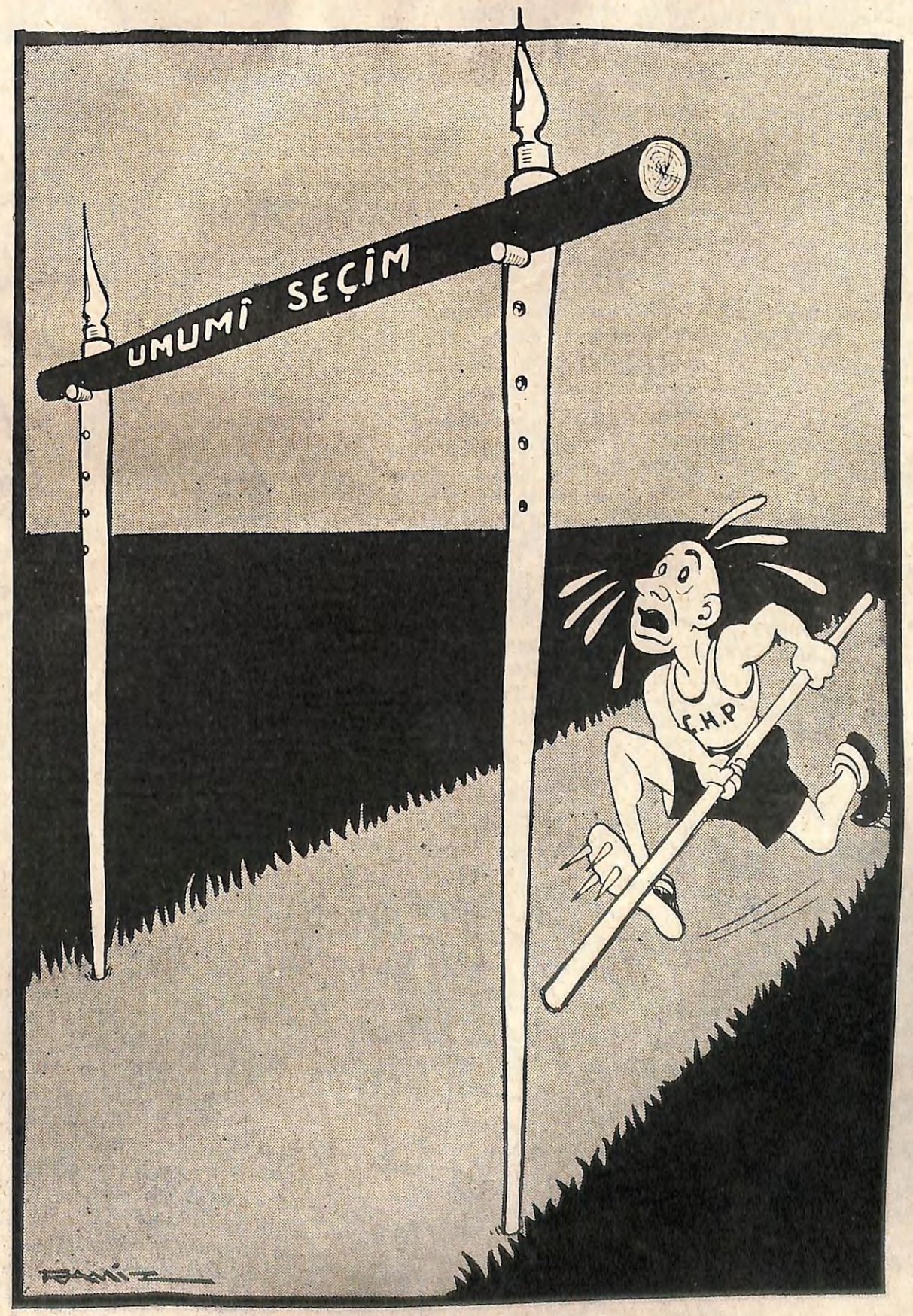

C. H. P. — Elimde sopa oldukça her zaman kazanırım.

Demokrasiye dair

Refi' Cevad ULUNAY

Dünyada her şey modaya tabidir. Moda yalnız giyime kuşama değil fikirlere bile tesir ediyor. Meselâ büyük harpten sonra dünyada diktatör modası idi. Hitler'le Musolini bu modayı berbat ettiler. Şimdi demokrasi çıktı; varsa demokrasi, yoksa demokrasi... Yazılara, konuşmalara dikkat edilirse bu dört heceli kelime kalem ve dil peresengi olmuş... Makaleler: «içinde yaşadığımız demokrasi devri...» yahut «demokratik idarelerde...» gibi cümlelerle başlar söz arasında: «demokraside böyle şey olur mu?», «bu, demokratik düşünceye sığar mı?» kabilinden mülâhazalar yuvarlanır... Bunun ne kadar devam edeceğini bilmeyiz.

Vaktiyle Meşrutiyet ilân edildiği zaman da rejim değişikliği bütün devairi alt üst etmişti. Halk aylarca bazan senelerce masadan masaya sürünen işlerinin hemen birkaç saatte yapılmasını istiyor; bunda biraz gecikme görünce «meşrutiyette böyle şey olur mu?» diye kameti azdırıyordu.

Eski kassam kaleminde ehl-i-dil bir adam vardı; yazıhanenin çekmesinde ekseriya bir şişe Umurca bulundurur, pek canı isterse dairenin helâsında sakız leblebisini meze yaparak bir iki yudumla gönlünü gözünü ferlendirirdi. Meşrutiyetin ilânı bi-çareyi bunaltmış canından bezdirmişti. Artık dairede işleri olanlardan: «Hokkada mürekkep kurumuş!» yahut «parmaklarım işlemiyor!» gibi manalı lâflarla biraz dünyalık sızdırmağa imkân yoktu; yine bir gün adamcağız, işlerini takip edenlerin hücumuna uğramış, masasının başında evrakı bulmak, yazmak yetiştirmek için çırpınıp dururken iş sahibi:

— İki gündür geliyorum.. Bu devr-i dilarây-ı meşrûtiyette...

Diye bir girizgâh yapmak istemiş.

Bu söz kavuğu bir tarafa gözlüğü bir tarafa kayan memurun sabır taşını çatlatmış, muhatabını:

— Ne? demiş... Meşrutiyet mi?.. Buna meşrutiyet değil, «devr-i-dilâray-ı-hercü merc».. derler... Çık dışarıya...

Diye kovmuştu.

Gelelim demokrasiye... Gazetelere göre biz de şimdi mekteplerde demokrasi terbiyesi okutacakmışız. Demokrasi terbiyesi ne ola ki? Malûm olduğu üzere bu terbiyeyi ruhumuza ısındırmak pek o kadar kolay bir iş değildir. Demokrasi insanlıkla disiplini tamamen ayrı zaviyelerden gören ve gösteren bir rejimdir. Misal: dostlarımdan biri Amerikan gemilerini ziyarete gitmiş... Bu gemilerde para koyup manivelâyı çevirmekle koyduğu paranın bilmem kaç misli para kazandıran yahut koyduğunu kaybettiren makineler varmış. Bir zabit makineye parayı koyuyor; manivelayı çeviriyor; bir şey kazanamıyor. Hemen arkadan bir bahriye eri de para koyuyor, çeviriyor ve avucu para ile doluyor. Koşuyor, kazandığı parayı zabitine gösteriyor ikisi de kahkahaları atıyorlar. O sırada bir boru sesi... Zabit zabit nefer nefer oluyor.

Bu işin bizde ne okunmakla, ne de talimle olabileceğini zannediyorum.

Mekteplerde okutulacak demokrasi için bir talimatname hazırlanıyormuş. Bu talimatnameye göre talebe okulun çeşitli işlerinde müşterek bir çalışma sistemi tatbik edecekler ve ferdî istidatların gelişmesine imkân verilecekmiş; talebe muhtelif meselelerde düşünce ve hareket hürriyetine sahip olacakmış. Okul işlerinde, derslerde kendi fikrini müdafaa edebilecek, bu müdafaa imkânı kendisine bahşedilecekmiş.

Bu şartlar içinde tahsilin ne olacağı ufak bir mülâhaza ile anlaşılır.

Dünya işlerinde demokrasi aşkı ile yanıp kavrulanların mekteplerde demokrasi tahsili ile bu sevdaya tutulduklarını ummuyorum; bilâkis eski talimatnameler pek sıkı idi; hattâ icabında: «Yıkın şu katırı!» emri ile falakaya bile çekerlerdi. «Kızını döğmeyen dizini döğer!» sözü bizde düstur gibi ele alınır.

Bugün demokrasinin en büyük müdafileri emin olun ki falaka ile istidatlarını geliştirenlerdir. İnanmazsanız seçim sandıklarının başlarında bulunanlara sorunuz!

AMERİKA RUSYAYI TE'DİBE KARAR VERDİ..

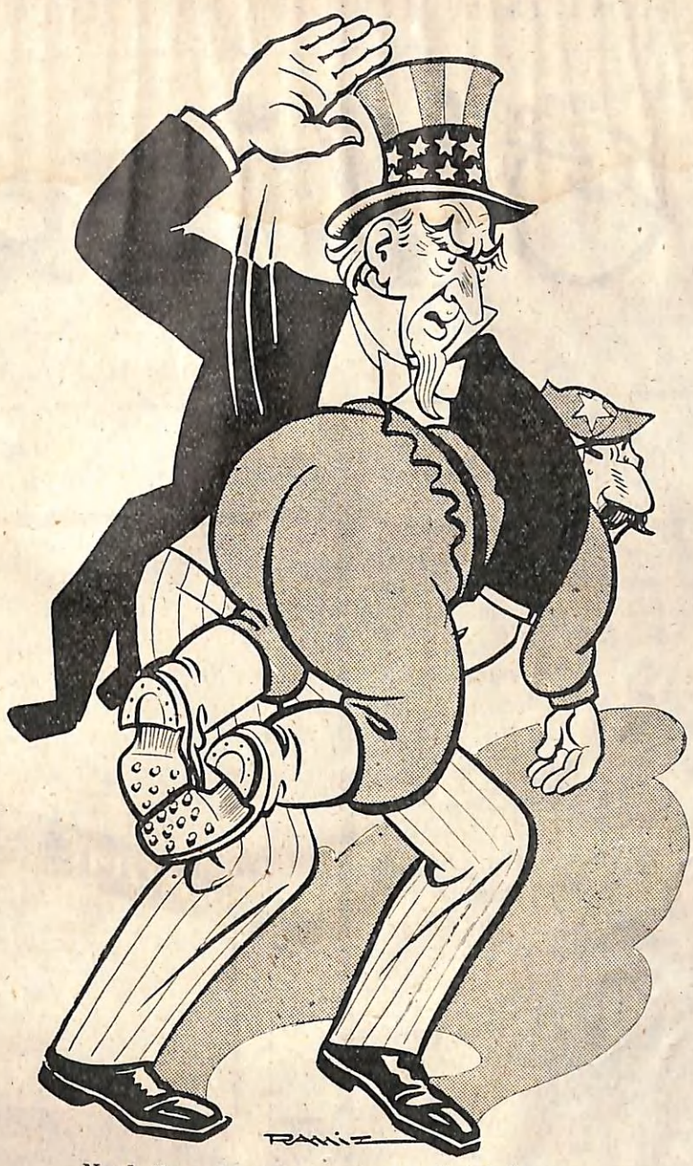

Nush ile yola gelmiyeni etmeli tekdir,
Tekdir ile uslanmıyanın hakkı kötektir!

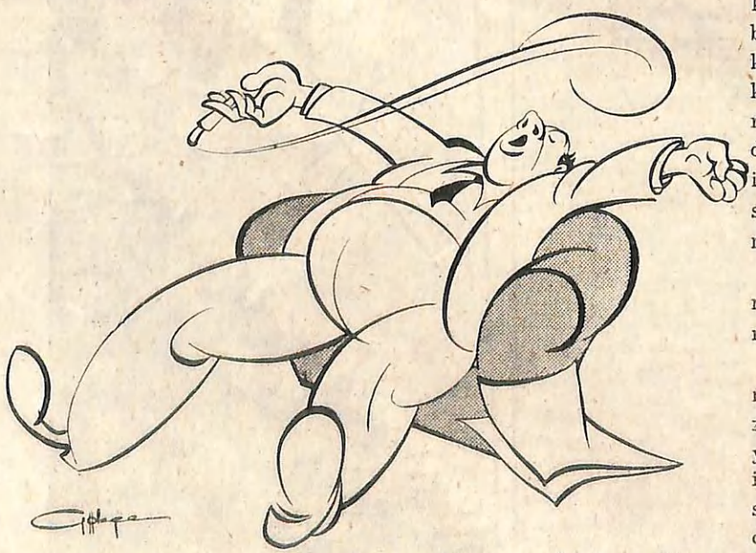

— *Canım o kadar sıkılıyor ki.. Meb'us olmasam biraz çalışırdım!*

Çifte Keramet

3 üncü Parti

Eyleyip tedbîl-i ünvan fart-ı hiddet partisi
Arz-ı endâm eylemiş meydanda Millet partisi

Dikkat-efzâdır Demokrat-partiden döndükleri
Dense lâyık bence hattâ mevleviyyet partisi

Parti âteş partinin a'zası âteşpâredir
Dâhilen âteşli zâhirden sükûnet partisi

Cız deyip parmak temâs ettikçe tahrîrâtına
Kullanır muhrik lisân elbet harâret partisi

Noktalar gûyâ kıvılcım harfler gûyâ alev
İnfiâl erbâbının şâyân-ı ibret partisi

Bir yanardağdır ki bilmez korku itfâiyyeden
Pür tehevvürdür tahakkümden şikâyet partisi

Ezkazâ ikbâli derdest etseler birgün Ozan
Biz de teşkîl eyleriz düyâda cinnet partisi

AKILLI OZAN

Yelesiz Aslan

Arttı demokrasinin çetin mücadelesi,
İktidârın kısıldı kuyruğiyle yelesi

Bir pençesi kaldı ki, tınakları törpülü...
Böyle aslan, doğrusu, dost başına gelesi! !

Yele yok, kuyruk kezâ, pençe mâfîş; şu var ki
Tutuyor ortalığı zoıâki velvelesi.

Can sıkıyor, hâlinden şikâyet edenlere,
İktidarın bir yığın lâfla mukabelesi.

Elbet aklı başına gelir bir gün onun da
Millet irâdesinin sürdükçe zelzelesi.

Bir gün olsun, Adalar rıhtımından vazgeçip,
Diyen yok: Ver elini, Üsküdar isekelesi!

Çeşit çeşit vergiden usanıp gitti Ozan;
Kazanç, buhran bir yana; ille muâmelesi!

DELİ OZAN

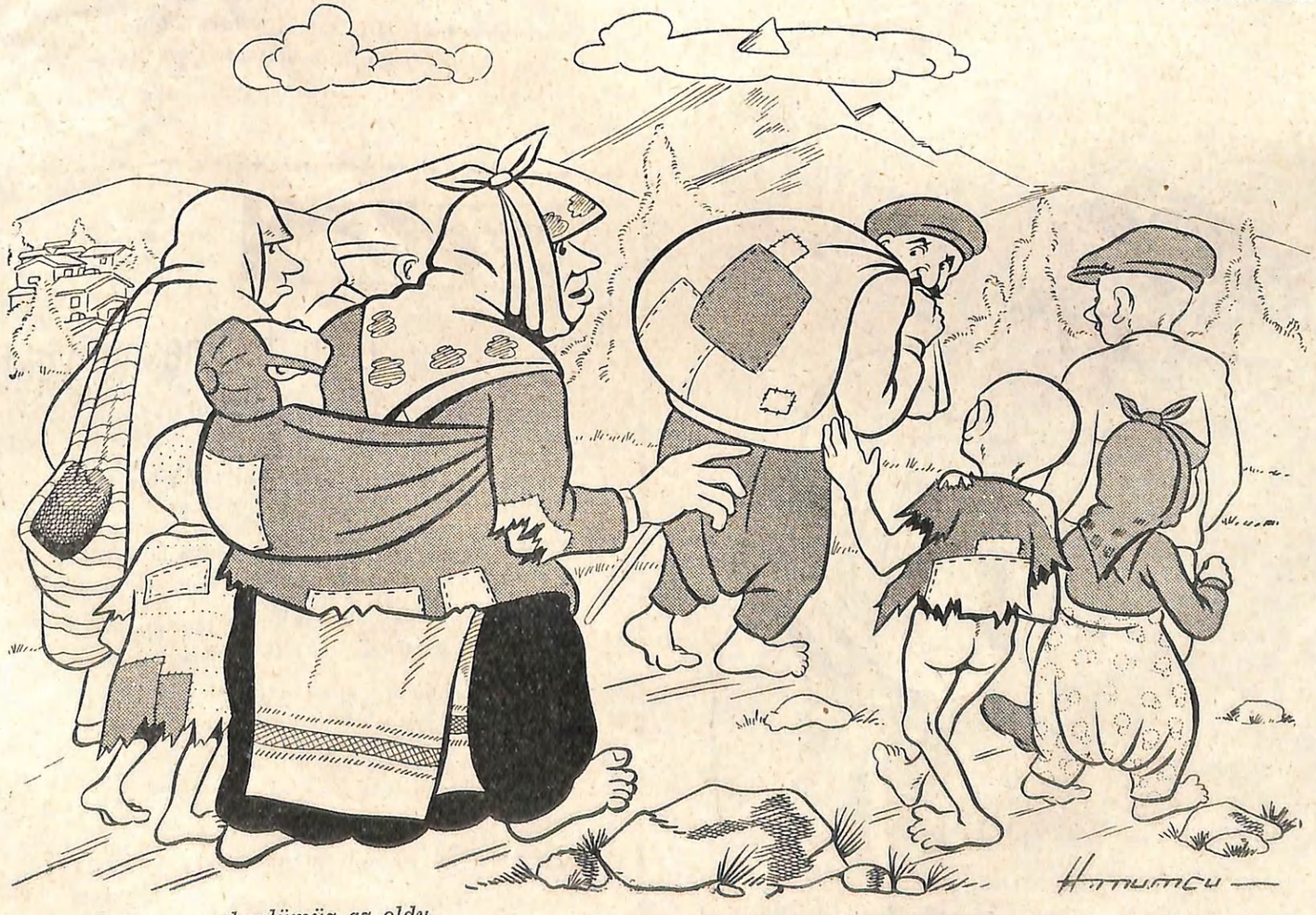

— Bu sene mahsulümüz az oldu..
— Haydi ağa, kimi aldatıyorsun? Tarım Bakanlığı çok olacak diye beyanat verdi!

Gazeteci mektebi lâzım

Bu gidişle gazetelerde doğru Türkçe yazanı parmakla gösterecekler. Dilbazlar, «Öz Türkçe» diye lisanı nihayet işaretle konuşacak hale getireceklerine biraz dürüst yazı yazmak hususunda gayret sarfetseler dah hayırlı bir hizmet etmiş olurlar sanırım. Geçen gün hapishanedeki cinayet hakkında bir gazetede şu başlık vardı:

«İdamdan kurtulan iki kişinin katili Mustafa, öldürülmeden evvel neler söylemiş?»

İdamdan kurtulan kimdir? Öldürülen iki kişi mi? Yoksa Mustafa mı?

Eski gazeteciler «za'f-ı-te'lif» denilen ifade kudretsizliğine çok dikkat ederlerdi.

***

Böyle mânalı söze misal olarak tarihî bir fıkra anlatırlar.

Hazret-i Ali Şam valisi Muaviye arasında çıkan ihtilâfta Muaviye, Ali taraftarlarını imha yahud da kendi tarafına celb için elinden geleni yapmıştır. Bu kadar gayrete rağmen Hazret-i Ali'ye bağlananlar onun muhabbetinden hayatları bahasına dahi ayrılmamışlardır.

Muaviye, akran ve emsali arasında nüfuz sahibi bir zat olmak üzere tanınan Ali taraftarlarından birine camide minbere çıkarak Hazret-i Aliye lânet eylemesini aksi halde hayatının tehlikede olduğunu söyler. Adamcağız naçar kalır; ertesi gün minbere çıkar, şöyle söyler:

— Ey ahali... Muaviye bana Ali'ye lânet eylemekliğimi söyledi. Lânet olsun ona...

— *Bu da ne böyle?*

— *Temizliğe fevkalâde meraklı bir adamımdır, banyo suyum kirlenmesin diye daima bu usulü tatbik ederim!*

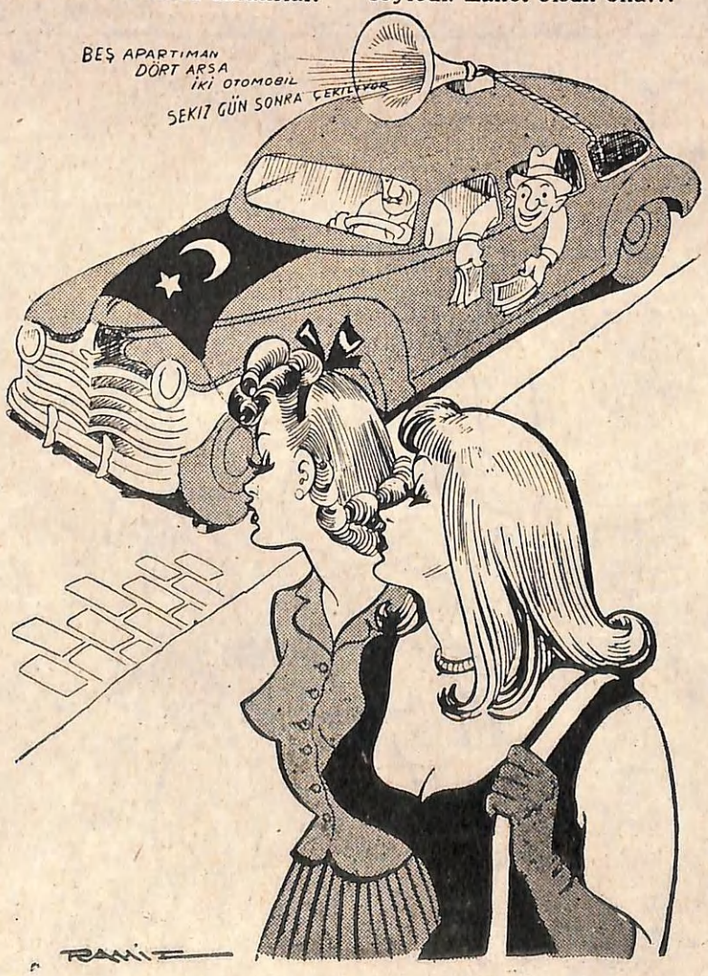

— *Haydi biz de birer tane alalım..*

— *Acele etme, belki yakında mahalle, köy filân da verirler, o zaman alırız!*

Bolarz-ı kudemA

O'an bir nesne yoktur,

Bu şehrin yâre benzer hem perî-i nâzı yoktur, yok
Hem ondan anlı, ondan şanlı bir tannâzı yoktur, yok

Ne dem dersem: -Benimçin var mıdır bir bûsecik olsun?
Hemen hançer çekip der gamze-i gammâzı: -Yoktur, yok

Olur pervane etrâfında her kes sâh'bi câhın
Garîbin, bîkesin gam-hârı, hâtır-sâzı yoktur, yok

Kadınlar hep kemend-i zülfünün tutsâğı olmuştur
Zamânın misl-i (Kaplan) dilber-i dilbâzı yoktur, yok

Kalem erbabının mânend-i (Falih Rıfkı) i devran
Hemen her ipte oynar usta bir cambâzı yoktur, yok

Kurulmuş işte bak, lök vâri bir kasr-ı muallâya
Efendim, kim demiş, müfritlerin (Mümtaz) ı yoktur, yok

Diler âşık (Receb) bir koşma inşâd eylemek ammâ
Ne yapsın, neylesin bîçârenin âvâzı yoktur, yok

Gidip müfritlerin bezminde aslâ göftüğû etmez
Muvafık fırkanın Bay (Kansu) dan kurnâzı yoktur, yok

Ressam — Eserimi nasıl buldunuz?
Müşteri — Harikulâde güzel, zengin olsam daktilo diye yanıma alırdım!

...nıyan şeylerse çoktur çok

Tutup bir tîr atar atmaz hedef nâbûd olur derhal
(Nihad) âsâ bu meydânın sihâm-endâzı yoktur, yok (1)

Nasıl âh etmesin diller Stanbul şehrinin hâlâ
(Nedim) i şûha benzer bir suhan-perdâzı yoktur, yok

Emin ol dinlemez bir kimse bundan sonra (Ken'an) ı
Bugün destinde zira eski tannan sâzı yoktur, yok

İnan, îman getir, derlerse şâyed Bay (Bayur) âsâ
Sakaamet üfkunun mürg-ı hümâ-pervâzı yoktur, yok

Demokrat Parti vaz geçsin ki artık sayd ümîdinden
Misâl-i (Aldoğan) bir saldıran şeh-bâzı yoktur, yok

Kulak ver (Râsıd) ı üstâda, zira ondan efzuntes
Bu sûret-hânenin bir âşinâ-yi râzı yoktur, yok

Râsıd

(1) **Siham-ı İlham sahibi Halil Nihad üstadımız.**

Mekteplerde güreş

Millî Eğitim Bakanlığı mekteplerde sporu ilerletmeği düşünüyormuş. Bunun sâiki malûm; pehlivanlarımız olimpiyat müsabakalarında dünya şampiyonluğunu kazanarak Türkün kuvvet ve kudretini bir kere daha dosta düşmana teslim ettirince, hepimize bir heves düştü.

Mektep çocukları, kalem kâğıt, defter kitap alır gibi mektebe girerlerken birer de kisbetle ufak bir zeytinyağı ibriği almalı ve bunlarla mektebe gidip gelmelidir.

Mekteplerde güreş yerleşirse şimdiki gibi «çaktım!», «boş vermek», «kemik atmak», «herif» gibi tabirler unutulur, yerine «kündeye geldim», «hoca beni kaz kanadına aldı!», «peşrevi kısa tut» gibi güzel ve canlı tabirler kullanılır.

Güreş, yalnız ameliyat değil, nazariyat olarak da tedris edilecek. O zaman imtihanda mümeyyiz talebeye soracak:

— Kurt kapanına girersen kendini nasıl kurtarırsın?

— Yavaşça sol kolumu boşaltır bir yan kılçık atarım; altıma düşürürüm.

— Ya o düşer gibi yapıp dalarsa ne yaparsın?

— Hemen seker ve derhal boyunduruk vururum; ondan sonra yana getirip ayağını yerden keserim. Göbek gösterince yenik sayılır.

Gençler, bu «göbek gösterme» de tabiî tatlı bir tebessüm edecekler. Çünkü bu nazariyat dersinde hocalar da dahil olduğu halde ister istemez plâj manzaralarını hatırlamıyan kimse kalmıyacaktır.

Bay — Kızım, neden başörtünü çıkarmadın..
Yeni hizmetçi — Henüz kalıp kalmamağa karar vermedim de ondan!

Bana göre

Dilın kemiği

Yazan :
Hamdi VAROĞLU

Dilin kemiği olmaması, bir bakıma iyi, bir bakıma fena. Fenalığı şu ki, bazan kadının körlüğünü yüzüne vurdurur, bazan sahibini dokuz köyden kovdurur. İyiliği de, sabır istimine süpap vazifesi görür. Dillerimizde kemik olsaydı, mutlaka sıkıntımızdan günde beş on defa çatlar, Deniz yollarının gemileri gibi, ömrümüzü kızakta, tamirde geçirirdik.

Bülbülün çektiği dili belâsıdır, derler. Ben bülbülün mihnet çektiğini ne gördüm, ne de işittim. Tabiatın bütün güzelliklerini nefsinde toplayan yerleri seçer, açar ağzını, yumar gözünü, öter ha öter. Değme sazendenin mızrabı, değme hanendenin sesi ona yetişemez. Bini bir paraya, ahlar onda, gırtlak nağmeleri onda, tiriller ondadır. Öter, mest olur, mest eder, susar, kendi sesinin etraftaki akislerini dinler, beğenir, yine öter. Bu pür neşe, pür safa, pür saadet hayattan sonra da, bütün yıl susar, meftunlarını hasretiyle inletir, baharı dört gözle bekletir. Bunun neresi mihnet, neresi dil belâsı?

Biliyorum, diyeceksiniz ki «Bülbül yalnız baharda, yalnız gülistanda öter; zemheride, haristana uğramaz.»

O da doğru ya! Dilinin belâsını çekmek istemiyenler, nerede, ne zaman, ne kadar öteceğini bilmelidir. Gırtlağın dokuz boğum olması da zaten bundan dolayı değil mi?

Ricalden biri fazla küfürbazmış. Hele üçüncü şahıslardan bahsederken kullandığı tabirler pek yenir yutulur şeyler değilmiş.

Saraya şikâyetler olmuş. Bir devlet adamının, şundan bundan bahsederken, en hafifi «teres» gibi sıfatlar kullanması, makamın haysiyetine aykırı düşüyor, demişler. Saraydan, paşaya icabeden tenbihatta bulunulmuş.

Günün birinde, paşanın konağında resmî bir ziyafet var. Bütün rical davetli. Şehrin ne kadar ecnebi devlet mümessili varsa, onlar da ziyafette hazır. Bir tek davetlinin yeri sofrada boş. Ecnebilerden birinin.

Resmî ziyafet bu, bir tek kişi gelmedi diye ziyafet saati geciktirilemez ya. Yemeğe başlanmış. O sırada, yeri boş duran o ecnebi de çıkagelmiş. Salona girer girmez:

— Af buyurun, Paşa hazretleri, demiş. Memleketten bir telgraf aldım da, ona cevap yazmak için biraz vakit geçirdim, gecikmişim. Bir oğlum olmuş, onu müjdeliyorlar.

Paşa:

— Tebrik ederim, demiş. Yalnız, benim hatırımda kaldığına göre zatı âliniz uzun zamandır mezuniyetle memlekete gitmediniz.

— Evet, iki senedir buradan ayrılmadım.

— E, peki, refikanız madam cenapları bu müddet zarfında İstanbula teşrif ettiler miydi?

— Hayır.

Paşa, yanındakilere dönmüş:

— Bırakmazlar ki söyleyesin, demiş.

En sonra söyliyeceğini en evvel söyleyen kimseler, gırtlaklarının boğumları eksik olanlar, galiba. Konuşurken arasıra yutkunmanın çok faydası vardır. Öğütülmüş, saf, halis muhlis söz, bu sayede söylenebilir. Tıpkı, değirmen taşı döndükçe, kepeği, paspalı, kabuğu bir tarafa kendisi bir tarafa ayrılan tertemiz buğday tanesi gibi.

Kimi Devlet adına, kimi parti adına konuşanlar, bu dokuz boğum meselesini hiç unutmamalıdırlar. Yutkunmadan konuşurlarsa, ya İstanbullulara «et yüzü görme, kemik yala!» bedduası etmiş gibi, inatcı mânalı lâflar ederler, yahut «Buyurun cenaze namazına!» der gibi, ahaliye sandık başına vasiyetnameyi hamil olarak gelmek tavsiyesinde bulunurlar. Gırtlak boğumları eksik olanlar: «Açtırma kutuyu, söyletme kötüyü» darbımeselini de unutmamalı.

— *Ana, gardaşımı Halk Partisine mi yazdırdın?*
— *Onu da nirden çıkardın?*
— *Baksana sımsıkı bağlanmış, kolunu bile kımıldatamıyor!*

Başbakanın tavsiyesi üzerine halk derdini yukarıya arzediyor!

Çömezin Röportajları:

115

Nedir o, bil?

Çizen: RAMİZ

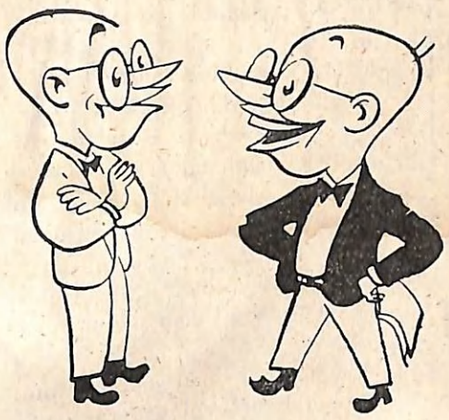

— Çarşıdan alınmaz, mendile konmaz, ondan tatlı bir şey bulunmaz?
— Bakanlık!

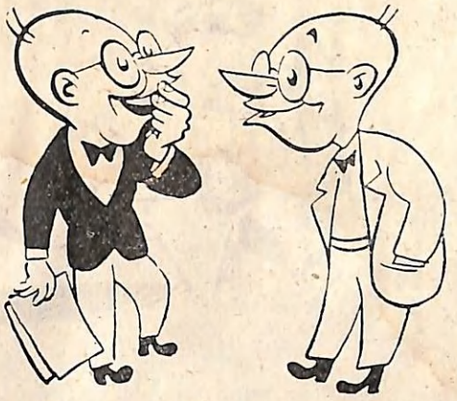

— Çarşıdan aldım bir tane, eve geldim bin tane?
— Oy puslası!

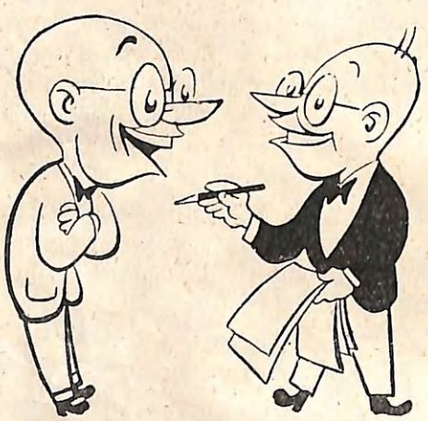

— Sarıcık fıçıcık, içi dolu turşucuk?
— Belediye otobüsleri!

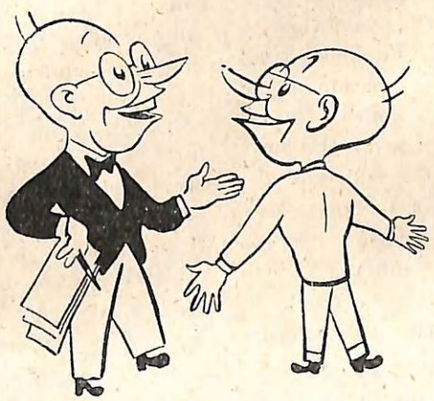

— Yazı yazar kâtip değil, ağaca çıkar kuş değil, boynuzu var kuzu değil?
— Kalkınma Partisi!

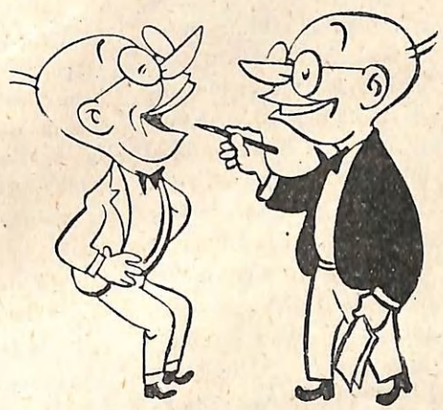

— Sarıdır safran gibi, okunur kur'an gibi; ya bunu bileceksin, ya sopayı yiyeceksin?
— Halk Partisi!

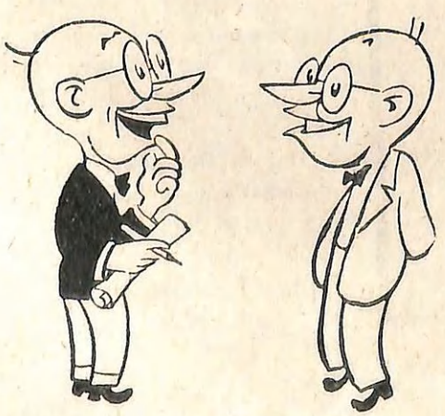

— Eli var ayağı yok, ağzı var dili yok?
— Millet Partisi!

— Bir kuru kafa, attım rafa, yemesi tatlı, ayı suratlı?
— Stalin!

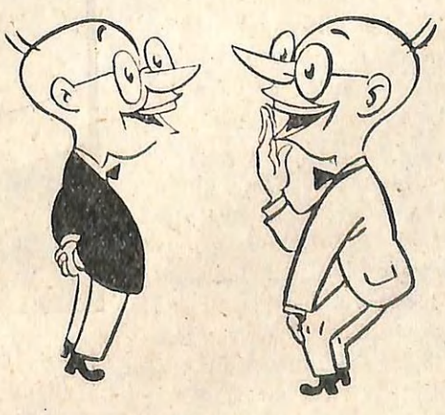

— Çat burada, çat kapı arkasında?
— Celâl Bayar!

Hikâye

Avcı Hüseyin Bey

Yazan
HAVA

Neriman, daha mini mini bir kızken bile askerlere bayılırdı. Süvari Binbaşısı olan eniştesinin sırma apoletlerini, parlak düğmelerini okşamakla başlıyan bu asker sevgisi sonra sonra artmış, Neriman, yaşı ilerledikçe artan bu meftunluğiyle, hattâ biraz da acaip bir kız olmağa başlamıştı. Odasının duvarları hep askerliğe ait resimlerle süslü idi. Okuduğu romanları, kahramanları değilse bile ikinci derecede şahısları asker olanlardan seçerdi. Sokakta bir bando mızıka sesi işitti mi, iki eli kanda olsa koşar, geçen askeri, yüreği heyecanla çarpa çarpa seyrederdi. O kadar ki, annesiyle babası, bu garip huylu kızdan şüphelenmeğe başlamışlar, büyüdükten sonra cinsiyet değiştirip oğlan olmasından korkmuşlar, doktora götürüp muayene bile ettirmişlerdi. Doktor, çocuğun teşekkülâtının gayet normal olduğunu söyledikten sonra yürekleri biraz rahat etti.

Neriman büyüyüp geliştikçe, çocukluktan genç kızlığa yaklaştıkça, asker sevgisi, yalnız gündüzleri zihnini meşgul etmekten çıkmış, geceleri de rüyalarına girmeğe başlamıştı. Çocukken ağzında komik bir mâna taşıyan, işitenleri güldüren «büyüdüğüm zaman zabite varacağım» sözü kadınla erkek arasındaki cinsiyet farkını artık öğrenmiş bulunan bu genç kızın dudaklarından, kat'î bir karar ifade ediyordu.

Neriman gelinlik çağına girdiği zaman, bu mühim mesele, annesiyle babasını derin derin düşündürmeğe başladı. İnatçılığı zaten malûmdu. Üstelik, bu zabite varma kararı onda son derece kökleşmiş bulunuyordu. Askerden kısmeti çıkmazsa, çıkıncaya kadar beklemek kararıyle evde kalabilecek yaradılışta idi. O zaman ne yapacaklardı?

Korktukları da başlarına geliyordu. Eve görücüler gelip gitmeğe başladığı halde, taliplerin arasında bir tek asker yoktu. Neriman, görücülerden birçoğuna çıkmıyordu bile. Bu yüzden evde tatsızlıklar oluyor, günlerce süren münakaşaların, ağlayıp sızlamaların ardı arası kesilmiyordu.

Seneler geçiyor, Neriman'a çıkan sivil taliplerin her biri yeni bir ümidi daha alıp götürüyordu. Kızcağız yavaş yavaş, gelinlik çağını geride bırakmakta idi. Yalnız babasiyle annesini değil; onu da düşünce almıştı. Bu gidiş, hakikaten pek hayra alâmet değildi. Aradan bir iki sene daha geçerse, sayısı tabiatiyle azalacak olan taliplerin arasında zabit bulunması ihtimali büsbütün azalacaktı.

Bir akşam, Galip Bey, yemekten sonra, Neriman'ı karşısına aldı, bir nasihat geçti; genç kızların, kocaya varma bahsinde bu kadar ince eleyip sık dokumaları doğru olmadığını, kısmet denilen şeyin ayakla tepilirse bir daha güç geri geleceğini falan uzun uzadıya anlattı, sonunda:

— Şimdi söyle bakayım, senin şu zabite varma merakın, apolet parıltısı, silâh şakırtısı falan gibi şeyler mi?

— Bilmiyorum baba, hislerimi tahlil edemiyorum. Ama, askerden başkasına varamam.

— Böyle kestirip atma da, bu işin ikisi ortasını bulalım. Ben sana bir koca buldum. Pırlanta gibi bir adam. Senin zabit merakını aşağı yukarı tatmin edebilecek bir tarafı da var. Meşhur bir avcı. Yani, tüfek, tabanca, barut kokusu, getr, meşin caket, kayış, bol bol mevcut. Avcı demek yarı asker demektir. Avcı Hüseyin beyle de evlenmezsen, artık bu işle ben bir daha meşgul olamıyacağım. Ne halin varsa görür, evde kalırsın...

Galip Beyin o akşamki nasihati, Neriman'ı birden bire yola getirmişti. Sahiden de, avcı, hele babasının dediği gibi meşhur bir avcı, onun zabit merakını, yüzde yüz değilse bile yüzde elli nisbetinde tatmin edebilecekti.

Söz kesildi, nişanlar takıldı, nikâh, düğün, hepsi oldu. Neriman heyecanlıydı. Hüseyin bey genç, yakışıklı bir erkekti. Mesleği de borsacılıktı. Hasılı her bakımdan beğenilecek adamdı. Fakat Neriman'ın bu cihetlere ehemmiyet verdiği yoktu. Onun bütün merakı, Hüseyin beyin avcılığı idi.

Düğünün hemen ertesi günü, bu merakını tatmine karar verdi:

— Hüseyin Bey, dedi, şöhretinizi işittim. Avcılığınızı o kadar merak ediyorum ki, hemen yarın sizinle beraber ava çıkmak istiyorum.

Hüseyin Bey mütevazı bir tavır takındı:

— Yok efendim, mübalâga etmişler, dedi. Vakıa böyle bir şöhretim var. Ama bu, daha ziyade, bana mektepteki arkadaşların taktığı bir lakaptır. Fevkalâdeliği yok. Bir parça meşgul olan herkesin başarabileceği kadar basit birşey.

— Yok yok, o kadar da değil... Öyle olsa, herkes sizin kadar şöhret sahibi olurdu... Silâhlarınız nerede?

— Silâhlarım mı? Silâha ne lüzum var? Ellerim kâfi.

Hüseyin bey bunu söylerken, Neriman'a biraz tepeden bakmıştı. Aynı zamanda, ellerini uzatmış, gösteriyordu. Bu ne yaman avcıydı, böyle silâh atmadan avlanıyordu. Görülmedik bir şey, bir harika olsa gerekti. Neriman, yüreği çarpa çarpa sordu:

— Şimdi mevsim müsait mi? Sizi avlanırken görmeği çok istiyorum da...

Hüseyin Bey etrafına bakındı.

— Yaz ayları, hazirandan ağustos sonuna kadar ava gayet müsaittir, dedi. Emrederseniz, şimdi size, bir av partisi göstereyim...

Hüseyin Bey böyle dedikten sonra, avuçlarını hohladı, birbirine çarptı ve odanın yarı irtifaında uçuşan, eşyanın ötesine berisine konan sinekleri, emsalsiz bir maharetle, iki eliyle birden avlamağa başladı.

Neriman, gözlerini deli gözü gibi açmış, yeni geline marifetini göstermek için, kan ter içinde, oradan oraya zıplayarak, kemali ciddiyetle sinek avlayan kos koca adamı seyrediyordu.

— *Müdür beg vekil begle çıktı. Muavin beg dayireyi dolaşıyor, muhasebeci Ankarada, müfettiş beg mezun, veznedar da yemekte..*

— *Peki burada kiminle konuşulur?*

— *Bizim dayirede işler geri kalmasın diye konuşmak yasahtır begüm!*

FIKRALAR

MALÛMAT

Neçlâ, arkadaşını tebrik ediyordu:

— Talihin varmış, Leylâ. Kocan çok zeki, çok malûmatlı bir adam. Bilmediği yok...

Leylâ gülümsedi:

— Sen onu bana sor, kardeş. Bilmediği o kadar çok şey var ki!

ATLATMA

Şehrimizin tanınmış kurtlarından Avukat Esat Mahmut Karakurt, yeni otomobiliyle giderken Taksim meydanında, kendisi kadar tanınmış «meşhure» lerden birine rastladı.

Hemen avının üzerine atılarak durdu:

— Müsaade ederseniz sizi götüreyim, dedi.

Kadın, avlanmak niyetinde değildi. Tavlanmış gibi görünerek:

— Karaköye gidiyorsunuz, değil mi? diye sordu.

Kurdun gözleri parıldadı:

— Evet, buyurun.

— Hayır, teşekkür ederim. Ben Harbiyeye gidiyorum.

HAKİKAT!

Rüştü Uzel ressam Bedri Rahmi'nin atelyesini gezerken bir tablonun önünde durdu.

— Bu ne? diye sordu.

— Realist eserlerimden biri: «Memurlar çalışırken».

— Peki amma, ortada çalışan falan görmüyorum ben!

Bedri Rahmi izah etti:

— İşte onun için «realist» bir eser diyorum ya!

PAHALI

Matbuat Umum Müdür muavini Hasan Refik Ertuğ yolda, telâşlı telâşlı giden doktor Nuri Ömer Ergene'ye rastgeldi:

— Nereye gidiyorsun? diye sordu. Muayeneye mi?

Nuri Ergene cevap verdi:

— Evet. Bu sefer kendimi muayene ettirmeye.

— Hasta mısın?

— Ya! Soğuk aldım galiba.

— Peki, sen doktorsun. Kendin niye bakmıyorsun!

Doktor gülümsedi:

— Ben doktordan doktora havale etmesini bilmem de ondan..

BİRAZ DA ONDAN

Bahçe mimarı Mevlût Baysal lokantaya gitti. Masaya oturdu. Garson geldi:

— Ne istersiniz? diye sordu.

Mevlût Baysal cevap verdi:

— Dönerli plâv, vişne kompostosu, bir şişe su, biraz da alâka

VAKİTSİZ

Dr. Zeki Cemal muayene için gelen hastalardan birinin derdini anlayıp dinledikten sonra sordu:

— Sabah kahvaltısını kaçta ediyorsunuz?

— Gece yatarken.

— Niçin öyle?

Hasta cevap verdi:

— Ne yapayım, doktor bey. Sabahleyin vaktim olmuyor ki!

MAZİ

Meşhur güzellerden Leylâ, her tafrasından başka bir de gençlik iddiasına başlamıştı.

Geçen gün, lâkırdı yine yaştan açıldı. Leylâ sordu:

— Ben otuz yaşında yoğum... Allah aşkına söyleyin, kuzum: var mıyım?

Dinleyenlerden adlî tıp hekimi Fahri Can cevap verdi:

— Hayır, efendim. Vardınız!

MUKAYESE

İşlerin kötü gittiğinden bahsediliyordu. Eczacı Arif Neşet:

— Ne münasebet! dedi. İşler çok iyi gidiyor.

Arkadaşı sordu:

— İyi mi gidiyor?

— Evet ya! Geçen seneye nazaran kötü, fakat gelecek seneye nazaran çok iyi!

BEREKET

Vahdet Gültekin babasının mirasından başka anasının nikâhını vererek bir apartmanın beşinci katını tutmuştu. Yeni bina olmasına rağmen —daha doğrusu, yeni bina olduğu için— yağmurlar başlayınca dam aktı.

Vahdet Gültekin biraz dişini sıktıktan sonra yüzünü kızarttı, nihayet ev sahibinin kapısını çaldı. Halini anlattı:

— Yatak odasının, oturma odasının, yemek salonunun tavanından sular damlayor...

Ev sahibi şaşırmış gibi yaptı:

—Yemek salonu da mı akıyor?

Vahdet Gültekin cevap verdi:

— Evet, efendim. Bu akşam çorbayı üç kere içtim

CÖMERTLİK

Dr. Fahri Celâl kadını uzun uzun muayene ettikten sonra kocasına döndü:

— Size, maalesef, fena bir haber verceğim, beyefendi, dedi. Zevceniz aklını tamamiyle kaybetmiş...

Adam acı acı fakat gayet sâkin bir halde gülümsedi:

— Hiç de hayret etmem, dedi. Çünkü otuz senedir evliyiz, her gün bana akıl verir...

VATANDAŞ

Şükrü Kaya yanındaki arkadaşına biraz öteden geçen birisini gösterdi:

— Tanımaz mısın? dedi

Arkadaşı cevap verdi:

— Tanırım, tanımaz olur muyum! Kırk yıllık arkadaşımdır.

— Peki. Niye selâm vermedin?

— O beni tanımaz çünkü

— Tanımaz mı?

— Evet. Kırk yıl evvel arkadaşı idim. Yirmi sene evvel mebus oldu, tanıdığı oldum. Şimdi Bakan oldu.. ben de vatandaş oldum.

SAYI : 115

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden:
RAHMİ GÖKÇE
Basıldığı yer:
Cumhuriyet Matbaası - İstanbul

TOMBUL TEYZE

HER VİLÂYETTE BİR CANAVAR ÇIKTI

T.T — Şu eti bir güzel kıyayım.
Sıska Dayı — Aman karıcığım kıyma, seni de yeni canavarlardan sanırlar!

T.T POSTASI

Kırklareli: Emin Trakya.

S — A be Tombul Ablacığım, ne olur bu Bulgarlara

C — Anlamadın mı be evlâtçığım, te görürler ben tombul tombul. Anlarlar. Güzel Türkiyemiz eşek cennetinden bin kat rahattır. Onun için seğirtirler